

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Mustafa Levent GÖKTAŞ v. Türkiye

Başvuru no: 59374/10

13 Aralık 2011

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Daire), 13 Aralık 2011 tarihinde daire aşığıdaki isimlerden oluşmaktadır:

Françoise Tulkens, *Başkan*

Danute Jociene,

Dragoljub Popovic,

Işıl Karakaş,

Guido Raimondi,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller, *Yargıçlar*

ve Stanley Naismith, *Yazı İşleri Müdürü*

10 Eylül 2010 tarihinde işleme konulan söz konusu başvuru üzerinde görüşüldükten sonra aşağıdaki karar verilmiştir:

OLAY VE OLGULAR

Başvuran T.C. vatandaşı olup 1959 doğumludur ve İstanbul'da ikamet etmektedir. Başvuran, mahkeme önünde İstanbul Barosu avukatlarından H. Ersöz tarafından temsil edilmektedir. Başvuran, özel kuvvetlerden emekli albay olup avukatlık yapmaktadır. Başvuran, şu an geçici olarak tutuklu bulunmaktadır.

A. Davanın Koşulları

Başvuran tarafından sunulan dava olayları şu şekilde özetlenebilir.

1. Ergenekon Davası

2007 yılında, İstanbul Savcılığı, Ergenekon isimli suç örgütü üyesi oldukları öngörülen kişilere karşı cezai soruşturma başlatmış, tüm şüpheler, söz konusu kişilerin, seçilen hükümeti ordu gücü ve şiddet kullanarak devirmeyi amaçladıklarını göstermiştir. Savcılığa göre, sanıklar, toplumda tanınmış kişilere yönelik suikast, yüksek mahkeme veya kutsal mekanlar gibi hassas ve önemli yerlere bombalı saldırılar düzenlemek gibi provokasyon eylemleri planlamış ve gerçekleştirmişlerdir. Sanıklar, bu yolla toplum genelinde bir korku ve panik atmosferi yaratmayı amaçlamış ve bu sayede bir güvensizlik ortamı oluşturarak, askeri darbe yolunu açmayı hedeflemişlerdir.

Birçok iddianame ile, İstanbul Savcılığı, aralarında general ve subaylar, istihbarat servisi görevlileri, iş adamları, politikacı ve gazetecilerin yer aldığı birçok kişi aleyhine İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi önünde ceza davaları açmıştır. Savcılık, söz konusu kişileri demokratik anayasal düzeni yıkmak amacıyla hükümet darbesi yapmayı tasarlamak suçuyla suçlamış, özellikle Ceza Kanununun 312. maddesi gereğince ömür boyu hapis cezasına çarptırılmalarını talep etmiştir.

İddianamede, yasadışı örgüt Ergenekon'un varlığını ortaya koyan ilk izler, 2007 yılının Haziran ayında gerçekleştirilen aramada bulunan, İstanbul Ümraniye'deki gizli silah deposu olduğu ve burada 26 adet el bombası ele geçirildiği belirtilmektedir. Aynı soruşturma çerçevesinde yapılan birçok aramada, cebren hükümeti yıkmayı amaçlayan hareket planları başta olmak üzere, örgütün hiyerarşik yapısını gösteren deliller açığa çıkartılmıştır.

Bu dava çerçevesinde sunulan iddianamelerde, savcılık, Ergenekon'un hiyerarşik yapısına göre, askerlerin örgütün baş aktörleri olarak kabul edildiğini ve sivillerin daha ziyade lojistik ve finansal destek sağlamak ve propaganda yapmak ile görevlendirildiğini ifade etmiştir.

Ayrıca, savcılığa göre, suçlanan örgüt, bazıları ortaya çıkarılabilen faaliyetleri ve somut eylem planlarını yönetmek amacıyla kurulmuştur. Bu eylem planlarından üçü, Kafes, İrtica ile Mücadele ve Sarıkız olup, askeri darbe öncesi dönemle ilgiliydi ve asıl hedefleri söz konusu müdahaleyi haklı göstermek amacıyla ortam hazırlamaktı. Yakamoz eylem planının konusu askeri darbenin uygulanmasına ilişkindi. Eldiven eylem planı, askeri darbeden sonraki süreçte yürütmenin ve siyasi kurumların yeniden yapılandırılmasıyla ilgiliydi.

Kafes eylem planı, öncelikle, örgüt üyelerince dini azınlıklara mensup vatandaşlara karşı tehdit telefonları açmak ve duvarlara sloganlar yazmak, bu insanların çoğunlukla yaşadığı mahallelere patlayıcılar koymak, azınlık haklarını savunanlara yönelik saldırılar düzenlemek ve bununla birlikte bu azınlıktan olan iş adamları ve sanatçıları kaçırmak yoluyla şiddet eylemleri uygulanmasını öngörüyordu. Kafes eylem planının ikinci aşamasıysa, iktidardaki parti olan AKP'yi bu şiddet faaliyetlerini azmettirmekle sorumlu göstermek için medya organlarını manipüle etmeyi amaçlıyordu.

İrtica ile mücadele eylem planı, özellikle, AKP'nin imajını lekelemek ve kamuoyu nezdindeki desteğini kaybettirmek amacıyla medya organları yoluyla AKP hakkında yalan, düzmece haberlerin yayılmasını öngörüyordu.

Sarıkız eylem planı, eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Ö.Ö tarafından kaleme alınan günlükte sunulduğu üzere, basını manipüle etmeyi ve öğrenci, sendika üyeleri ile

derneklerin Hükümet aleyhine protesto gösterileri düzenlemelerini ve Hükümete karşı genel hoşnutsuzluk iklimini artırmak amacıyla yurt genelinde afiş kampanyaları düzenlemeyi öngörüyordu. Bu eylem planı, kuvvet komutanları M.Ş.E., A.Y., Ö.Ö, ve İ.F. tarafından hazırlanmıştır.

Ayışığı eylem planı, öncelikle, demokrasi karşıtı her türlü eyleme karşı olmakla tanınan Genelkurmay eski Başkanı Orgeneral H.Ö'yü etkisiz hale getirmeyi veya görevinden etmeyi ayrıca, bazı AKP milletvekilinin partiyi terk etmelerini sağlamayı da amaçlıyordu. Bu eylem planının diğer hedefi, hükümete karşı gerçekleştirilecek olan askeri darbeye Cumhurbaşkanı'nın desteğini almayı veya onun tarafından gelecek her türlü muhalefeti etkisiz hale getirmeyi amaçlıyordu.

Yakamoz eylem planı, özellikle, askeri darbe yapmayı ve hükümetin devrilmesinin ardından yeni bir idari yapının oluşturulmasını öngörmekteydi.

Eldiven eylem planı, hükümete karşı gerçekleştirilecek olan askeri darbenin başarıya ulaşmasının ardından alınacak özel tedbirleri içeriyordu. Bu plan, medyanın ve siyasi partilerin yeniden yapılandırılmasını, silahlı kuvvetlerin yeniden düzenlenmesini, yeni bir Cumhurbaşkanı seçimini, Cumhurbaşkanlığı'na bağlı kurumların yeniden düzenlenmesini ve dış politikaya yeni bir yön vermeyi konu alıyordu.

Savcılığa göre, ordu komutanı M.Ş.E.'ye ait olan CD'lerde tasvir edilen Ayışığı, Yakamoz ve Eldiven eylem planları, bu kişi ve bazı üst düzey askerlerden oluşan ekibi tarafından hazırlanmıştı.

Savcılığın talebi üzerine, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi – dava halen bu mahkemede devam etmektedir. – sanıkların çoğunun tutuklanmasına ve tutukluluk hallerinin devamına karar vermiştir.

2. Başvuranın Yakalanması ve Aleyhine Açılan Ceza Davası

7 Ocak 2009 tarihinde, başvuran, Ergenekon örgütüne karşı düzenlenen operasyon çerçevesinde İstanbul polisi tarafından yakalanmış ve gözaltına alınmıştır.

12 Ocak 2009 tarihinde, başvuran, yakalanmasından dört gün, on bir saat sonra ve avukat kimliğinden ötürü polisler tarafından sorgulanmadan, doğrudan savcılığa götürülmüştür. Savcılıkta sorgusu yapılmış ve kendisine Ergenekon örgütü üyesi şüphelilerle olan ilişkileri hakkında, Ergenekon örgütünün amaçları doğrultusunda hazırlanmış ve toplanmış sözde belgeler ve ele geçirilen silahlar ve patlayıcılar hakkında sorular sorulmuştur.

Başvuran daha sonra İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde nöbetçi hakim önüne çıkartılmıştır. Başvuranın dinlenmesinin ardından, nöbetçi hakim başvuranın tutuklanmasına karar vermiştir.

17 Temmuz 2009 tarihli iddianamede, savcı, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi önünde, başvurana karşı ceza davası açmış ve Ceza Kanunu'nun 134 § 1 ve 2, 135 § 1, 314 § 1, 326, 327 ve 334. maddeleri uyarınca başvuranın mahkûmiyetini istemiştir. Söz konusu kişi, Ergenekon örgütü bünyesinde paramiliter ekip yönetmekle ve örgütün terör eylemlerinden sorumlu olan bu ekip tarafından, Beykoz'da ormanlık araziye patlayıcı ve ağır silahlar depolamak, “ devlet sırrı“ olarak nitelendirilen belgeler düzenlemek ve bu belgeleri örgütün

diğer üyelerine ulaştırmak; birçok üst düzey görevlinin, yetkilinin ve yüksek rütbeli askerlerin özel hayatıyla ilgili bilgileri yasadışı bir şekilde bulundurmakla itham edilmiştir.

Bu suçlamaları desteklemek için, Savcılık, Ağır Ceza Mahkemesi'ne řu kanıtları sunmuştur: Başvuranın evinde yapılan aramada el konulan belgeler, polise yapılan ihbarlar ve hemen ardından elde edilen teyit edici deliller, başvuranın söz konusu örgütün sair üyeleri olduğu var sayılan kişilerle birlikte irtibat kurmasına imkan veren telefon görüşmelerine dair dinleme raporlarına, patlayıcılara ve silahlara el konulduğunu içeren olay yerindeki arama tutanağı.

Dava süresince, başvuran, tahliye edilmek amacıyla, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne birçok kez itirazda bulunmuştur. Ağır Ceza Mahkemesi, savcılığın görüşüne uygun olarak, başvuranın itham edildiğı suçların niteliğini, suçu işlediğine dair kuvvetli şüphenin mevcut olmasını, kaçma riskini, delil durumunu ve bunların karartılması tehlikesini, tutukluluğa alternatif önlemlerin başvuranın yargılamasına katılmasını sağlamak açısından yeterli olmayacağı ihtimali gerekçelerine dayanarak bu itirazı reddetmiştir.

Hali hazırda, dava halen İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi önünde derdest olup, başvuran Silivri Cezaevi'nde tutuklu bulunmaktadır.

B. İç Hukuktaki İlgili Hükümler

1. Ceza Kanununun hükümleri

Ceza Kanunu'nun 134. maddesi řu hükmü öngörmektedir:

“Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlâl eden kimse, altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlâl edilmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz.”

“Kişilerin özel hayatına ilişkin görüntü veya sesleri ifşa eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Fiilin basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, ceza yarı oranında artırılır.”

Ceza Kanunu'nun 135. maddesi şunu öngörmektedir:

“Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.”

“Kişilerin siyasî, felsefî veya dinî görüşlerine, ırkî kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlâkî eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimse, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.”

Ceza Kanunu'nun 314 § 1. maddesi yasadışı bir örgüte mensup olmanın suç sayılmasını öngörmektedir:

“Bu kısmın dördüncü ve beşinci bölümlerinde yer alan suçları işlemek amacıyla, silâhlı örgüt kuran veya yöneten kişi, on yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

Ceza Kanunu'nun 326. maddesi řu düzenlemeye yer vermiştir:

“Devletin güvenliğine veya iç veya dış siyasal yararlarına ilişkin belge veya vesikaları kısmen veya tamamen yok eden, tahrip eden veya bunlar üzerinde sahtecilik yapan veya geçici de olsa, bunları tahsis olundukları yerden başka bir yerde kullanan, hileyle alan veya çalan kimseye sekiz yıldan on iki yıla kadar hapis cezası verilir.”

Ceza Kanunu’nun 327 § 1 . maddesi şunu öngörmektedir:

“Devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından, niteliği itibarıyla, gizli kalması gereken bilgileri temin eden kimseye üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası verilir.”

Ceza Kanunu’nun 334 § 1. maddesi şöyledir:

“Yetkili makamların kanun ve düzenleyici işlemlere göre açıklanmasını yasakladığı ve niteliği bakımından gizli kalması gereken bilgileri temin eden kimseye bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir.”

2. Ceza Muhakemeleri Kanunu’nun hükümleri

Ceza Muhakemeleri Kanunu’nun 91 § 2. maddesi şunu ifade etmektedir:

“Gözetim altına alma, bu tedbirin soruşturma yönünden zorunlu olmasına ve kişinin bir suç işlediğini düşündürebilecek emarelerin varlığına bağlıdır.”

Tutukluluk, Ceza Muhakemeleri Kanunu’nun 100. ve bunu izleyen maddelerince belirlenmiştir. 100. maddeye göre, kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren olayların ve bir tutuklama nedeninin bulunması halinde, kişi hakkında tutuklama kararı verilebilir; tutuklama kararı için bu maddede sıralanan gerekçelerden biri öne sürülmelidir. Kaçma ve kaçma tehlikesi durumunda veya delilleri yok etme, gizleme, değiştirme tehlikesinin veya tanıkları etkileme riskinin var olduğu hallerde, tutukluluk kararı haklı olarak gösterilebilmektedir. Aynı zamanda, şüphelinin, belli suçları, özellikle devletin güvenliğine veya anayasal düzene yönelik suçları, işlediğine dair kuvvetli şüphelerin olduğu durumlarda, tutukluluk kararı haklı olarak gösterilebilir.

Ceza Muhakemeleri Kanunu’nun 101. maddesi, şüphelinin, soruşturma evresinde tutuklanmasına Cumhuriyet Savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından, karar evresinde ise savcının istemi üzerine veya re’sen yetkili mahkemece karar verilir. Geçici tutukluluk hali ve bu halin devamıyla ilgili hükümler itiraz konusu olarak kabul edilebilmektedir. Konuya ilişkin kararlar hak ve hukuka uygun olmalıdır.

Bununla birlikte, kanunun 104. maddesi gereğince, sanık veya şüpheli, dava evrelerinin her aşamasında salıverilmesini talep edebilir. Tutuklunun halinin devamı veya salıverilme kararı hakim veya mahkeme tarafından alınır. Salıverilme talebini reddetme kararına da itiraz etmek mümkündür.

ŞİKÂyetLER

Başvuran, AİHS’nin 5 § 1 maddesine dayanarak, bir suç işlemiş olduğuna dair hakkında şüphe edilmesini gerektiren inandırıcı nedenler olmadığı halde yakalanmış ve tutuklanmış olduğunu belirterek, tahliye edilmemesin, iç hukuka ve AİHS’ne uygun olmadığını ileri sürmektedir.

AİHS’nin 5 § 3 maddesini ileri sürerek, başvuran, tutukluluk süresinin uzunluğundan şikayet etmekte ve tutukluluğun devamı için ulusal mahkeme kararlarının gerekçelerinin yetersiz olduğunu ileri sürmektedir.

Ayrıca, AİHS’nin 5 § 4 maddesine atıfta bulunarak, başvuran tutukluluk halinin devamına itiraz etmek için etkili bir iç hukuk yolunun bulunmamasından ve yargı organlarının

silahların eşitliği ilkesine uymadan ve duruşma yapmaksızın tahliye taleplerini reddettiğini ileri sürmektedir.

Başvuran, AİHS'nin 6 § 1. hükmünü ileri sürerek, kendisine karşı başlatılan ceza yargılamasının süresinin çok uzun olduğunu da ileri sürmektedir.

Yine, AİHS'nin 6 § 1. maddesi ile bağlantılı olarak, dosyadan sorumlu hakimlerin tarafsız ve bağımsız olmadıklarını da iddia etmektedir.

Son olarak, başvuran, aleyhindeki bütün suç kanıtlarına erişmek imkânının olmamasından ve savunmasını hazırlamak için gerekli kolaylıklara sahip olmamasından dolayı AİHS'nin 6. maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

1. Başvuran, AİHS'nin 5 § 3 maddesi anlamında, tutukluluk süresinin makul olmadığından şikâyetçi olmaktadır.

Ayrıca, Sözleşmenin 5 § 4 maddesine dayanarak, tutukluluk halinin devamının yasallığını sorgulayabileceği etkili bir iç hukuk yolu olmadığını ileri sürmüştür. Başvuran, hukuk mercilerinin, serbest bırakılması yönündeki talepleri hakkında karar alırken, çelişmeli yargılama ve silahların eşitliği ilkelerine riayet etmediklerini iddia etmektedir.

Dosyanın mevcut durumu dikkate alındığında, AİHM, bu şikâyetlerin kabul edilebilirliği hususunda kendisinin henüz karar verebilecek aşamada olmadığını saptamış ve İçtüzüğü'nün 54 § 2 b) maddesi gereğince söz konusu şikâyetleri davalı devlete bildirmenin gerekli olduğu kanaatine varmıştır.

2. Başvuran, Sözleşmenin 5 § 1 maddesine dayanarak, suç işlemiş olduğuna dair hakkında şüphe edilmesini gerektiren inandırıcı nedenler olmadığı halde yakalanarak tutuklanmış olmasından şikâyetçi olmaktadır.

AİHM, başvuranın, yakalanması ve tutuklanmasının yalnızca Sözleşme'nin 5 § 1 c) maddesinin hükümlerine değil, ayrıca Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi anlamında yasal yollara da aykırı olarak hürriyetinden mahrum bırakıldığını ileri sürdüğünü not etmektedir. Başvurana göre, özgürlükten yoksun bırakma alanındaki ulusal normlar, bir kişinin suç işlediğine dair inandırıcı nedenlerin bulunmasına ilişkin Sözleşme hükümleriyle benzerlik oluşturmaktadır. Bu durumda, AİHM, şikâyeti öncelikle Sözleşme'nin 5 § 1 c) maddesi anlamında 'inandırıcı nedenlerin varlığı' başlığı altında inceleyecektir.

AİHM, 5 § 1 c) maddesini hatırlatarak, bir kişinin ancak suçu işlediğine dair inandırıcı nedenler olması halinde yetkili yargı organlarının bu kişiyi mahkemeye çıkarmak amacıyla ceza yargılaması çerçevesinde tutuklanmasına müsaade edildiğini belirtir (*Jecius v. Litvanya*, no: 34578/97, §50, AİHM 2000-IX ve *Wloch v. Polonya*, no: 27785/95, §108, AİHM 2000-XI). Tutuklanmanın dayandırılması gereken şüphelerin 'inandırıcı niteliği' Sözleşme'nin 5 § 1 c) maddesi tarafından belirlenen korumanın temel unsurunu oluşturmaktadır. İnanırıcı sebeplerin varlığı, söz konusu kişinin suçu işlemiş olacağına dair objektif bir gözlemciyi ikna etmeye uygun olayları ve bilgileri öngörmektedir. Ancak, inandırıcı olarak görünebilecek durum, koşulların tamamının bir arada dikkate alınmasına bağlıdır (*Fox, Campbell ve Hartley v. Birleşik Krallık*, 30 Ağustos 1990, §32, A Serisi no.182; *O'hara v. Birleşik Krallık*, no:

37555/97, §34, AİHM 2001-X; *Korkmaz ve diğerleri v. Türkiye*, no: 35979/97, 21 Mart 2006, §24; *Süleyman Erdem v. Türkiye*, no: 49574/99, 19 Eylül 2006, §37, ve *Çelik ve Yıldız v. Türkiye*, no: 51479/99, 10 Kasım 2005, §20).

Öte yandan, Sözleşme'nin 5 § 1 maddesinin c) fıkrası, kişinin yakalanması esnasında, onu bir suçla itham etmek için polisin yeterli delilleri toplamış olmasını gerektirmez. 5 § 1 maddesinin c) fıkrası bakımından, bir tutukluluk süresince soruşturmanın konusu, tutuklamayla ilgili somut şüpheleri doğrulayarak veya ortadan kaldırarak ceza soruşturmasını tamamlamaktır. Böylelikle şüphelere mahal veren olaylar, soruşturmanın daha sonraki aşamasında araya giren, bir mahkumiyete karar vermek veya hatta bir suçlamayı haklı çıkarmak için gerekli olan olgularla aynı düzeyde olması gerekmektedir (*Murray v. Birleşik Krallık*, 28 Ekim 1994, ve anılan *Korkmaz ve diğerleri kararı*).

Sözleşme'nin 5 § 1 maddesi, Sözleşmeye taraf devletlerin, organize suçlarla yeterli önlemler alınarak mücadele etmede güvenlik güçleri için büyük zorluklara sebep olabilecek bir biçimde şüphesiz uygulanmamalıdır (bkz. *mutatis mutandis*, *Klas ve diğerleri v. Almanya*, §58-68, A serisi, no.28, 6 Eylül 1978). AİHM'nin görevi, 5 § 1 maddesinin c fıkrasında belirtilen, yasal amacı izleme dâhil belirtilen şartların davada yerine getirilip getirilmediğini belirlemekten ibarettir. Bu bağlamda, AİHM, kendilerine sunulan delilleri incelemek için en iyi şekilde kurulan ulusal mahkemelerin değerlendirilmesi yerine kendi değerlendirmesini yapma göreviyle normal koşullarda yükümlü değildir (Anılan *Murray* davası).

Somut olayda, AİHM, başvuranın, Ergenekon isimli suç örgütünün hükümeti şiddet yoluyla devirmek amaçlı faaliyetler girişiminde bulunan aktif üyelerden biri olduğuna dair hakkında şüphe edilmesi sebebiyle özgürlüğünün elinden alındığını saptamaktadır. AİHM, söz konusu kişi hakkında, Ergenekon örgütü bünyesinde paramiliter ekip yönetmiş, örgütün terör eylemlerinden sorumlu bu ekip tarafından patlayıcı ve silahlar depolanmış, “devlet sırrı” olarak nitelendirilen belgeleri elde etmiş ve bu belgeleri örgütün diğer üyelerine ulaştırmış ve birçok kişinin özel hayatına ilişkin bilgileri yasadışı bir şekilde saklanmış olduğu yönünde şüphelenildiğini gözlemlemektedir.

AİHM, başvuranın evinde yapılan aramalarda ele geçirilen Ergenekon ile ilgili dokümanlar, diğer deliller sayesinde doğrulanan suç ihbarları, patlayıcıların ve silahların ve telefon dinleme raporlarının el konulmasına dair olay yeriyle ilgili arama tutanağı gibi delil unsurlarının, başvuranın, Ceza Kanunu tarafından şiddetle cezalandırılan üzerine atılı suçu işlemiş olacağına dair şüpheler hakkında tutuklanmasından önce, savcılık tarafından toplandığını göz önünde bulundurmaktadır.

Dolayısıyla, AİHS'nin 5 § 1 maddesinin c) fıkrası uyarınca, başvuranın, bir suç işlemiş olabileceğine dair “hakkında şüphelenilmesi için inandırıcı nedenlere” dayanarak yakalanıp tutuklanabileceği sonucu ortaya çıkmaktadır (Anılan *Murray*, anılan *Korkmaz ve diğerleri kararı*, anılan *Süleyman Erdem kararı*).

Başvuranın tutuklanmasının iç hukuktaki kurallara uygunluğu konusuna gelince (*Bozano v. Fransa*, A Serisi no: 111 18 Aralık 1986, §54; *Wassink v. Hollanda*, 27 Eylül 1990, A Serisi no: 185-A, §24; *Baranowski v. Polonya*, no: 28358/95, §50, AİHM 2000-III; *Mooren v. Almanya*, no: 11364/03, 13 Aralık 2007, §72 ve *Öcalan v. Türkiye* [BD], no: 46221/99, §83, AİHM 2005-IV), AİHM yukarıda belirtilen tespitlerine başvurur. AİHM, başvuranın, Ceza Kanunu ve ateşli silahlar ve bıçaklar ile ilgili 6136 sayılı Kanun kapsamında öngörülen suçları işlemiş olduğuna dair, başvurandan şüphelenmek için ciddi neden ve emarelerin varlığını öne

sürerek başvurayı yakaladığında -Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 91 § 2 ve 100. maddeleri gereğince-, ulusal hukuk makamlarının, başvurayı tutuklamak için somut delil unsurlarına dayandıklarını gözlemlemektedir. AİHM, davada başvuranın tutuklanmasının yasaya aykırı olarak nitelendirilmesi konusunda ulusal otoritelerce ileri sürülen yasal hükümlerin davada uygulanması ve yorumlanmasının keyfi veya mantıksız olduğu sonucunun ortaya çıkmadığını tespit etmiştir.

Böylelikle, başvurunun bu kısmı açıkça dayanaktan yoksun olup Sözleşme'nin 35. maddesinin 3 a) ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmelidir.

3. AİHS'nin 6 § 1 maddesini ileri sürerek, başvuran, aleyhindeki ceza davasının süresinin uzunluğundan şikayetçi olmaktadır.

AİHM, dikkate alınacak sürenin başvuranın yakalanma tarihi olan 7 Ocak 2009'da başlamış olduğunu dikkate almaktadır. Dava, halen Özel Yetkili Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde devam etmektedir. Bugün itibarıyla dava yaklaşık iki yıl on bir ay sürmüştür.

Söz konusu genel süre ve önemli çalışılmadan geçen sürelerin yokluğu göz önünde bulundurarak AİHM, konuyla ilgili yerleşik içtihadın ışığında (*Pélissier ve Saissi v. Fransa* [BD], no: 25444/94, §§71-74, AİHM 1999-II) söz konusu dava süresinin aşırı uzun olmadığını ve özleşmenin 6 § 1 maddesinin gerektirdiği "makul süre" koşulunu şimdilik karşıladığını tespit etmiştir.

Söz konusu bu şikâyet Sözleşme'nin 35. maddesinin 3 a) ve 4. fıkraları uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olup, reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4. Sözleşmenin 6 § 1 maddesini ileri süren başvuran, nihayetinde hâkimlerin bağımsız ve tarafsız olmamasından ve aleyhindeki bütün delil unsurlarına erişememiş ve savunmasının hazırlaması için gerekli imkanlardan faydalanamamasından dolayı şikayet etmektedir.

Bununla birlikte, AİHM başvuran aleyhinde sürdürülen ceza davasının bu hususta ilk derece mahkemesi, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi önünde halen derdest olduğunu not etmektedir. AİHM, o halde başvuran aleyhinde açılan davayla ilgili genel bir inceleme yapacak aşamada değildir. AİHM, ayrıca ne başvuran aleyhinde yapılan suçlamalar konusunda Ağır Ceza Mahkemesi'nin karar vereceği duruma dair ne de muhtemel bir temyiz sonucuna dair görüş sunamayacağını değerlendirmektedir.

Ulusal mahkemeler nezdinde davanın mevcut aşamasında, bu şikâyetlerin sunulması prematüre olarak kabul edilmektedir. Bu bakımdan, başvuran, Sözleşme'nin 6. Maddesi hükümlerinin herhangi birinin ihlali konusunda bu aşamada şikâyet edemeyeceği sonucuna varılmaktadır. Bununla birlikte, başvuran kendisi hakkında yürütülen ceza davası sonunda iddia ettiği ihlallerden dolayı mağdur olduğunu düşünmesi halinde, yeniden AİHM'ne başvurabilir. Dolayısıyla, başvurunun bu kısmının incelenmesi bu aşamada prematüredir (bkz. *Baltacı v. Türkiye*, no: 495/02, 14 Haziran 2005).

Böylelikle, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3 a) ve 4. fıkraları uyarınca, başvurunun bu kısmının açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle reddedilmesi gerektiği uygun düşmektedir.

Bu gerekçelere dayanarak, AİHM, oybirliğiyle,

Sözleşmenin 5. maddesinin 3. ve 4. fıkralarına ilişkin başvuranın şikâyetlerinin incelenmesini *ertelemiş*;

Başvurunun geri kalan kısmının kabul edilemez olduğuna; *karar vermiştir*.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Françoise Tulkens
Başkan